

VAN NATURE

Jacques van der Neut schrijft in Van Nature over opvallende waarnemingen in de natuur. Hij werkt als boswachter in De Biesbosch. Daarnaast is hij een verwoed natuurfotograaf.

DS

De Louisa- en Cannemanspolder op het eiland van Dordrecht was jaren geleden een eentonige vlakte. Door minder te maaien is er geleidelijk een bloemenzee ontstaan.

▲ Wilde peen domineert op dit moment in de Louise- en Cannemanspolder. FOTOS JACQUES VAN DER NEUT

▲ De Hania's Polder wordt intensief gemaaid.

Bloemenzee in de polder

De Louise- en Cannemanspolder ligt ten zuiden van de Wieldrechtse Zeedijk en grenst aan het bosgebied De Elzen. Beide terreinen werden lange tijd als agrarisch land gebruikt. Na de beplanting van De Elzen volgde in een later stadium (2009) de Louise- en Cannemanspolder.

In tegenstelling tot De Elzen moest deze polder echter zo ingericht worden dat het open karakter behouden bleef. Op enkele percelen werden struiken en bomen geplant en daar bleef het bij. Men legde in het gebied bovendien een wandelpadenstructuur aan en diverse poelen.

Stuivertje wisselen

Het beheer van het terrein lijkt op stuivertje wisselen. Vanaf de herinrichting voerde Staatsbosbeheer het beheer uit, dat men vervolgens overhevelde naar de Vereniging Boer en Groen Dordrecht. In deze periode kreeg de polder een zogenaamd 'gazonbeheer', wat neerkomt op veel maai beurten in het groeiseizoen.

Uiteindelijk kwam het beheer toch weer in handen van Staatsbosbeheer, die vanaf het begin minder ging maaien. Daarna ontwikkelde zich geleidelijk een enorme bloemenzee in de polder, die de aanblik heeft van een zorgvuldig aangelegde heemtuin met allerlei soorten wilde planten. Het merendeel van al die soorten is echter spontaan opgekomen.

In de huidige bloemenzee domineert de wilde peen, die behoort tot de familie van de schermbloemigen:

een soort die met schermen bloeit, samengesteld uit meerdere schermplaten.

Wilde peen is een zeer algemeen voorkomende plantensoort, die in de zomer in veel bermen langs onze wegen te zien is en vooral opvalt als de vruchtzetting heeft plaatsgevonden, omdat zich dan een opvallende war-rige bol vormt bestaande uit zaden en teruggevouwen omwindselbladen. De plant komt voor in de hele Benelux en onderscheidt zich van de eetbare wortel doordat de penwortel wit, vertakt en minder vlezig is.

Het is een tweejarige plant. Eerst

ontstaat een jonge plant die kou nodig heeft voordat ze kan gaan bloeien. In het tweede jaar, na de winter, gebruikt de plant de opgeslagen voedingsstoffen uit de wortel voor de verdere groei, bloei, vrucht- en zaadzetting. Bij aanraking verspreidt de plant een specifieke geur. De plant is rijk aan caroteen en vitamine B en onze eetbare wortel stamt ervan af. Wilde peen wordt, net als andere schermbloemigen, vooral bezocht door korttongige insecten zoals kevers, graafwespen en zweefvliegen.

Lopend langs de bloemenzee ontdek je natuurlijk nog veel meer plan-

“**Het merendeel van dit terrein wordt twintig keer gemaaid**

–Bestuurder maaimachine in Hania's Polder

tensoorten zoals grote kaardenbol, late guldenroede, pastinaak, glad walstro en citroengele honingklaver. Er bevinden zich ook doodgewone soorten tussen, zoals gewone berenklauw, duizendblad, akkerdistel en speerdistel. Ook stuit ik tot mijn verrassing op bloeiende wilde marjolein.

Aan het eind van mijn wandeling heb ik moeiteloos een lijstje gemaakt met zo'n 40 tot 50 verschillende soorten wilde planten.

Hania's Polder

Ik loop terug via de Landbouwweg naar de aangrenzende Hania's Polder, waar een maaimachine heen en weer rijdt. Beurtelings worden de vegetatiestroken gemaaid. „Het merendeel van dit terrein wordt twintig keer gemaaid en sommige stroken zeven keer”, zegt de bestuurder van de ronkende maaimachine.

Door een geheel verschillend maai-beleid contrasteren de Louise- en Cannemanspolder en de Hania's Polder sterk. Vanaf het verhoogde wandelpad langs de Hania's Polder heb ik mooi zicht op de plasdras staande hooilanden.

De hoge waterstanden zijn blijkbaar een feest voor steltlopers. Kieviten, watersnippen en groenpootruiters scheren voorbij, gevolgd door een groep van zeker 35 kemphanen. Hier en daar scharrelen kleine zilverreigers in het ondiepe water. In de sloot zwemt een meerkoet heen en weer. Uit de snavel bengelen wat stengels groen. Blijkbaar is het tijd voor nog een nestje.

NAAMGEVING

‘Elzen’ geen bomen maar krekten

In het meest westelijke deel van polder De Biesbosch ligt het bosgebied De Elzen, een terrein van ongeveer 130 hectare. De Elzen werd in het kader van de Randstadgroenstructuur in 1989 en 1990 met bomen beplant. De naam van dit jonge bosgebied is zeker geen verwijzing naar de bewuste boomsoort. In het strakke polderlandschap liggen nog enkele oude,

▲ Een kreek in bosgebied De Elzen.

FOTO JACQUES VAN DER NEUT

grillige oost-west lopende krekten die hier 'elzen' worden ge-

noemd. Zo maken rivierkaarten melding van het Gat van de

Noorderels, Gat van de Middenels en het Gat van de Zuiderels. De aanduiding 'elzen' is kenmerkend voor het Eiland van Dordrecht en is daarmee een deze streek typerend toponiem. Polder De Biesbosch is een akkerbouwland-schap en ligt ten zuiden van Dordrecht. In de jaren 20 van de vorige eeuw is het gebied als landbouwontginning herwonnen op het water.